

13 Ιουλίου 2014

Η ορθόδοξη ηθική μπροστά στην εργαστηριακή κατασκευή εμβρύων

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[εργα](#)

Συνεχίζοντας την παρουσίαση σε σειρά άρθρων του αφιερώματος στην παρεμβατική γονιμοποίηση εμβαθύνουμε στα ηθικά ζητήματα που

προκύπτουν από την εφαρμογή των χρησιμοποιούμενων τεχνικών*.

Ειδικότερα, η προκλητή εξαγωγή σπέρματος για την εφαρμογή μιας παρεμβατικής τεχνικής μέσω της ηλεκτρικής διέγερσης και κατά πλειοψηφία μέσω του αυνανισμού αξιολογείται ως πράξη ηθικά μεμπτή, που επιβάλλει προσοχή και ευαισθησία, διότι με την πραγματοποίησή της έξω από τη φυσιολογική συνουσία και με τρόπους μη φυσικούς αποϊεροποιείται το γεγονός της εκσπερμάτισης[1]. Η πράξη αυτή, αποτελεί σοβαρό εμπόδιο για την ανεπιφύλακτη ηθική αποδοχή των τεχνικών της παρεμβατικής γονιμοποίησης, αν και διατυπώνεται σε κάποια κείμενα η άποψη ότι δεν υπάρχει ηθικό εμπόδιο στην εφαρμογή της, αφού διαφέρει από τον αυνανισμό στο κίνητρο και στο σκοπό έχουσα ως κίνητρο και σκοπό όχι την αυτοϊκανοποίηση και την απόρριψη του σπέρματος για να μην δημιουργηθούν απόγονοι, αλλά την επιθυμία για απόκτηση τέκνου από ζευγάρια με φυσική αδυναμία[2].

Σοβαρό ηθικό εμπόδιο για την ανεπιφύλακτη αποδοχή των εν λόγω τεχνικών αποτελεί και η εργαστηριακή κατασκευή εμβρύων, η οποία χαρακτηρίζεται ως πράξη ηθικά μεμπτή υποβαθμίζουσα την αξία και την ιερότητα της σύλληψης, ως ευλογημένης από το Θεό αρχής της ζωής και την αξία του εμβρύου και της ζωής του[3].

Ο χαρακτηρισμός αυτός συνδέεται με τη μεταφορά της αρχής της ανθρωπίνης ζωής από τη μήτρα, όπου πραγματοποιείται αθέατα ως καρπός της ψυχοσωματικής ένωσης του άνδρα και της γυναίκας, στο τριβλίο petri, όπου πραγματοποιείται φανερά με την παρουσία των ειδικών κι όχι των γονιών, Σ' αυτό, οι ειδικοί επεξεργάζονται τους γαμέτες και κατασκευάζουν έμβρυα αλλά και την ίδια την πατρότητα και τη μητρότητα και κατασκευάζουν γονείς παρεμβάλλοντας ανάμεσα στο ζευγάρι το/τη δότη/τρια ή την παρένθετη μητέρα[4].

Κι ακόμη, παραβιάζουν τα όρια του φυσιολογικού και του κοινωνικά αποδεκτού και προβαίνουν σε γονιμοποιήσεις που αδικούν και προσβάλλουν το παιδί, όπως η ηθικά απαράδεκτη μεταθανάτια γονιμοποίηση συνήθως με σπέρμα που λαμβάνεται από ζωντανό δότη πριν ο θάνατος διακόψει τη συζυγική ενότητα ή εγκεφαλικά νεκρό[5] ή με έμβρυο δημιουργημένο πριν το θάνατο κατά την οποία αγνοούνται οι ανάγκες της ψυχολογίας και της κοινωνικοποίησης του παιδιού [6], που απαιτούν να έχει την άπειρη αγάπη των μελών μιας ενωμένης οικογένειας[7], τραυματίζεται η φυσιολογικότητα της παιδικής ηλικίας[8], καθώς το παιδί χρησιμοποιείται εγωιστικά για ν' αναπληρωθεί το κενό του θανόντος γονέως και ν' αναλαμβάνει ευθύνες και ρόλους ασυμβίβαστους με τη φύση του[9] χωρίς να ερωτηθεί, ν' αποδεχτεί και να μπορεί ν' αντισταθεί[10] και καταργείται η αναγκαιότητα της παρουσίας των δύο γονέων κατά τη γέννηση και την ανατροφή του παιδιού ως

βασική προϋπόθεση της οικογενειακής ηθικής[11]. Επίσης, ο χαρακτηρισμός της εργαστηριακής κατασκευής εμβρύων ως ηθικά μεμπτής πράξης συνδέεται με τη δυνατότητα που παρέχει στους ειδικούς της αναπαραγωγής να επιλέγουν, να μεταφέρουν στη μήτρα, να χειρίζονται, να καταψύχουν και να καταστρέφουν έμβρυα[12].

Στα ηθικά εμπόδια, προστίθεται και η δημιουργία πλεοναζόντων εμβρύων, η οποία γίνεται με αρχικό στόχο να μεταφερθούν στη μήτρα τα ποιοτικά καλύτερα έμβρυα και συνδυάζεται με τις πρακτικές της κατάψυξης, της δωρεάς και της καταστροφής εμβρύων και γενετικού υλικού. Η ύπαρξη των πλεοναζόντων εμβρύων δημιουργεί σοβαρό ηθικό πρόβλημα μη επιτρέπον την ανεπιφύλακτη ηθική αποδοχή της παρεμβατικής γονιμοποίησης, καθώς είναι ασυμβίβαστη με την ορθόδοξη ανθρωπολογία και ηθική, που δεν θεωρούν κανέναν άνθρωπο, εικόνα του Θεού με δυνατότητα ομοίωσης, πλεονάζοντα και δεν δικαιολογούν την ύπαρξη εμβρύων αποξενωμένων από τη διαδικασία της κύησης και στερούμενων την ευκαιρία της πορείας προς το καθ' ομοίωσιν[13]. Το ηθικό πρόβλημα περιπλέκεται περισσότερο, όταν η δημιουργία των πλεοναζόντων εμβρύων συνδυάζεται με την εφαρμογή των καθιερωμένων πρακτικών της κατάψυξης, δωρεάς και καταστροφής εμβρύων ή γεννητικού υλικού.

** Πρόκειται για τη μελέτη σχετικά με την Παρεμβατική Γονιμοποίηση της καθηγήτριας Μ.Ε. και θεολόγου, Χαρίκλειας Φωτοπούλου, που αποτελεί αναθεωρημένη έκδοση του κειμένου το οποίο κατατέθηκε στο ΕΑΠ ως μεταπτυχιακή – διπλωματική εργασία με επιβλέποντες τους κ. Ν. Κόϊο και Ντ. Αθανασοπούλου*

[συνεχίζεται]

[1] Ειδική επιτροπή βιοηθικής, βασικές θέσεις επί της ηθικής της Υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, διαδικτυακός τόπος: http://www.bioethics.org.gr/03_b.htm#5 (ανάκτηση 08-01-2013)

[2] Β. Φανάρας, ό.π., σελ. 140, 141.

[3] Ειδική επιτροπή βιοηθικής, βασικές θέσεις επί της ηθικής της Υποβοηθούμενης αναπαραγωγής διαδικτυακός τόπος:[http:// www.bioethics.org.gr/03_b.htm#5](http://www.bioethics.org.gr/03_b.htm#5) (ανάκτηση 08-01-2013)

[4] Γ. Μαντζαρίδης, Χριστιανική Ηθική ΙΙ², (Θεσσαλονίκη 2010), σελ 579.

[5] Π. Βούλτσος, Κ. Ψαρούλης, Ν. Βασιλειάδης, Η ηθικονομική διάσταση του ζητήματος της μεταθανάτιας συλλογής σπέρματος με σκοπό την ιατρικά Υποβοηθούμενη αναπαραγωγή, διαδικτυακός τόπος:<http://www.ist.gr/images/uploads/02-3-Voultsos.pdf> (ανάκτηση 05-01-2013)

[6] Γ. Κατσιμίγκας, Ευ. Καμπά, Ηθική-Θεολογική και Νομική θεώρηση της Εξωσωματικής Γονιμοποίησης, διαδικτυακός τόπος:[http:// www.hjn.gr/actions/get-](http://www.hjn.gr/actions/get-)

pdf.php?id=227 (ανάκτηση 05-01-2013)

[7] Χρ. Παρασκευαΐδης, (Αρχιεπ. Αθηνών), «Η ζωή δώρο του Θεού. Θεολογία και Βιοηθική», (Ιάσιο 2003).

[8] Αρχιμ. Ν. Χατζηνικολάου, Ο ΠΡΟΣΦΑΤΟΣ ΝΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ, διαδικτυακός τόπος:

http://www.bioethics.org.gr/05_a.html#3 (ανάκτηση 08-01-2013)

[9] Γ. Κατσιμίγκας, Ευ. Καμπά, Ηθική-Θεολογική και Νομική θεώρηση της Εξωσωματικής Γονιμοποίησης, διαδικτυακός τόπος:[http:// www.hjn.gr/actions/get-pdf.php?id=227](http://www.hjn.gr/actions/get-pdf.php?id=227) (ανάκτηση 05-01-2013)

[10] Χρ. Παρασκευαΐδης, (Αρχιεπ. Αθηνών), «Η ζωή δώρο του Θεού. Θεολογία και Βιοηθική», (Ιάσιο 2003).

[11] Αρχιμ. Ν. Χατζηνικολάου, Ο ΠΡΟΣΦΑΤΟΣ ΝΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ, διαδικτυακός τόπος:

http://www.bioethics.org.gr/05_a.html#3 (ανάκτηση 08-01-2013)

[12] Ειδική επιτροπή βιοηθικής, βασικές θέσεις επί της ηθικής της Υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, διαδικτυακός τόπος: [http:// www.bioethics.org.gr/03_b.htm#5](http://www.bioethics.org.gr/03_b.htm#5) (ανάκτηση 08-01-2013)

[13] Γ. Μαντζαρίδης, Χριστιανική Ηθική II², (Θεσσαλονίκη 2010), σελ 578.